

BM 19.03.2009

Henvendelser til DR om programvirksomheden 2. halvår 2008

Januar 2009

Jacob Møllerup

Lytternes og seernes redaktør i DR

1. Sammenfatning s.3

2. Trends og tal for henvendelser s.3

3. Gennemgang af 22 klagetemaer s.7

a. 13 nye temaer

b. Ni gengangere

4. Andet led i klagebehandlingen.....s.20

a. Klagevejledninger

b. Pressenævnssager

c. Sager for lytternes og seernes redaktør

1. Sammenfatning

Rapporten giver et indblik i det seneste halvårs henvendelser til *DR* om programmer, web-tilbud m.m. Afsnit 2 beskriver udviklingen i henvendelser vedr. programmerne - det seneste år har der været et fald i antallet af klager. Hovedvægten i rapporten ligger på beskrivelsen i afsnit 3 af i alt 22 forskellige emner, som har præget de kritiske henvendelser det seneste halvår. For hver enkelt af emnerne beskrives kritikken, *DRs* svar og de konsekvenser, ledelsen mener, der bør drages. Rapporten redegør i afsnit 4 for det såkaldte "*andet led*" i *DRs* klagebehandling og omtaler her alle de *DR*-sager, der har været afgjort af hhv. *Pressenævnet* og af lytternes og seernes redaktør (i form af indstillinger til generaldirektøren).

Samtidig med denne rapport udsendes - som i tidligere halvår - også en redaktørberetning, der rummer lytter- og seerredaktørens kommentarer til sit arbejde. Alle halvårsrapporter fra og med 2005 kan findes på www.dr.dk/etik.

2. Trends og tal for henvendelser

Det er op mod fem procent af *DRs* brugere, der i løbet af et år henvender sig om programmerne - med spørgsmål, kommentarer eller kritik. I 2008 kom der via *Kontakt DR* (der bestyres af *DR Licens og Programservice*) knap 62.000 henvendelser - heraf kom knap 7 procent via den særlige klagefunktion.

DRs Teknikinfo har i 2008 besvaret knap 4000 henvendelser - primært om modtagerforhold og betjeningsproblemer. Det skønnes, at kun fem procent af henvendelserne handlede om fejl, *DR* var ansvarlig for.

Det er fortsat redaktionerne der har det største - og fortsat stigende - antal henvendelser fra lyttere, seere og web-brugere om programmer og udbud. Skønsmæssigt har der således samlet været over 200.000 henvendelser om programmerne i 2008.

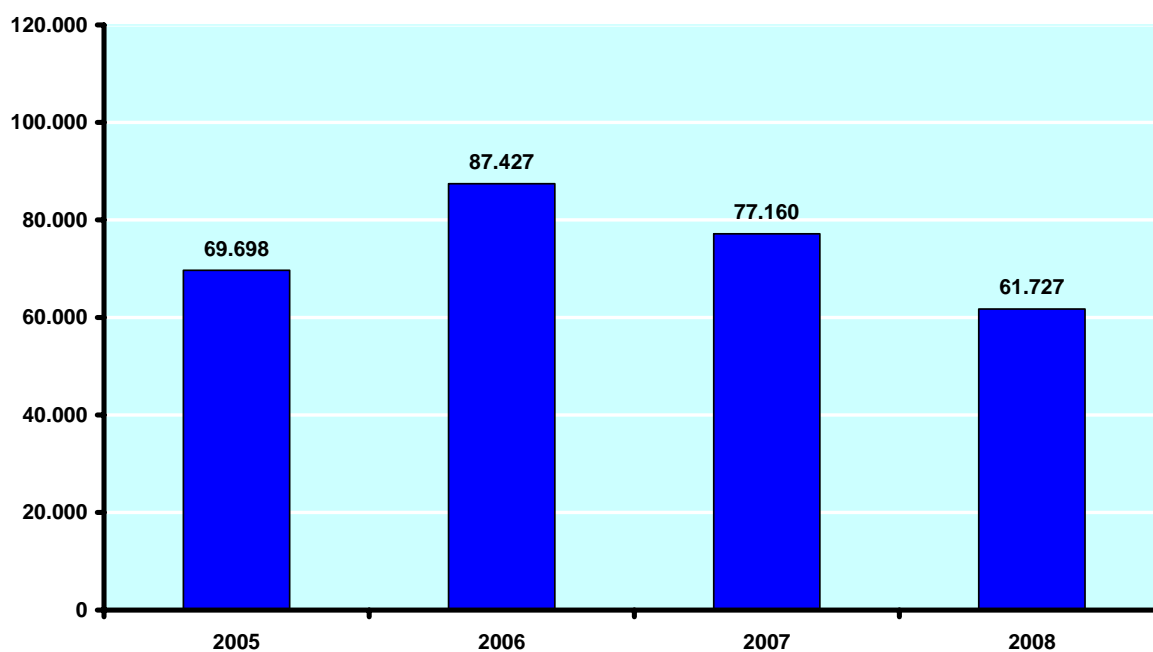
Der er meget stor forskel på, hvor omfattende redaktionernes kommunikation med brugerne er. Magasinprogrammer som *Kontant* og *Penge* på *DR1* har f.eks. en velorganiseret kontakt til sine seere og efterspørger løbende historier og tip. Hvert af pro-

grammer modtager på en typisk uge over 100 henvendelser - nogle gange mange flere. Magasinet *21 Søndag* får færre - typisk 10-20 pr. udsendelse.

Et program som *Premiere* på *DR2* får fra 5-20 henvendelser hver uge - de allerfleste i øvrigt meget positive. *Deadline 22.30* på *DR2* får typisk 3-5 henvendelser hver aften. Allerflest henvendelser kommer der i forbindelse med de store live-udsendelser på tv - som f.eks. *OL*-transmissionerne og store underholdningsshows som *X Factor* og *Talent 2008* (se afsnit 3.a.).

I den modsatte ende ligger bl.a. *Radioavisen*. Selv om man sender mange gange i døgnet på flere forskellige kanaler - og samlet er Danmarks mest brugte nyhedsformidler - får *Radioavisen* kun få daglige henvendelser. Ser man alene på klagerne, er det kun et par stykker dagligt.

Figur 1. Antal program-henvendelser via *DR Licens- og Programservice* og *Journalen*.

* Web-indgangen til *Programservice* (hvor der i 1.halvår 2008 er registreret 16.473 henvendelser) var nede i perioden 21.april-3.maj.

I denne rapport fokuseres på den modtagne kritik. Der er ikke noget systematisk overblik over alle klager modtaget på redaktionerne. Men alle henvendelser modtaget via klagefunktionen på *Kontakt DR* samt alle de klager, der er registreret i *DRs* journal (ESDH), er nedenfor opdelt på hovedkategorier. Det er vurderingen, at denne gruppe kan bruges som pejlemærke for samtlige klager, som *DR* modtager.

Tabel 1 Klager fordelt på hovedkategorier

Kategori	2. Halvår 2008		
	Henvendelser til di- rektionen m.fl.	Henvendelser via Klageknappen	I alt
Unfair og tendentiøs dækning	48	128	176
Krav om berigtigelse	3	5	8
Klager fra medvirkende	15	5	20
Voldsomme effekter	13	79	92
Ærekrænkelser	14	114	128
Upassende sprog	2	30	32
Utroværdige DR konkurrencer	0	18	18
Skjult reklame, sponsoring	4	12	16
Klager over DRs klagesystem	18	43	61
Andre	16	43	59
Antal henvendelser vedrørende programetik i alt	133	477	610
Kritik af tekniske problemer, manglende opdateringer, mv.	34	594	628
Generelle udsagn vedrørende DR - Kritiske	187	768	955
Kritik af omfanget af egenreklame	9	18	27
Kritik af omfanget af genudsendelser	15	34	49
Kritiske i alt	378	1891	2269
Generelle udsagn vedrørende DR - Positive	20	11	31
Øvrige kommentarer	162	32	194
Antal henvendelser i alt	560	1934	2494

Note: ALENE baseret på gennemgang af alle henvendelser via "klageknappen" på dr.dk samt alle henvendelser fra DRs brugere, registreret i DRs journal (ESDH).

En tilsvarende opgørelse er nu lavet de sidste fire halvår - som det fremgår af tabel 2 nedenfor.

Tabel 2 Udviklingen i klager vedr. DRs programetik

Kategori	1.halvår 2007	2.halvår 2007	1.halvår 2008	2.halvår 2008
Unfair og tendentiøs dækning	189	178	189	176
Partisk valgdækning	0	180	0	0
Voldsomme effekter	66	67	57	92
Ærekrænkelser	28	83	94	128
Klager over DRs klagesystem	123	103	89	61
Henvendelser om programetik i alt	550	864	632	610
Kritiske henvendelser i alt	2898	2730	2505	2269

Note: ALENE baseret på gennemgang af alle henvendelser via "klageknappen" på dr.dk samt alle henvendelser fra DRs brugere, registreret i DRs journal (ESDH).

Det samlede antal klager er faldet med 17 pct. siden 2. halvår 2007, hvor teknik-klagerne toppede og hvor valgkampen gav flere henvendelser. Bortset fra udsvinget p.gr.a. valgkampen har etik-klagerne ligget på nogenlunde samme niveau.

Den seneste stigning i kategorien ærekrænkelser skyldes først og fremmest kritik af tone og sprog i *X Factor* og *Talent 2008*.

I løbet af 2007 voksede antallet af teknik-klager voldsomt. Det skyldes bl.a. problemer med ny teknologi og sendesystemer i forbindelse med udflytningen til DR Byen samt kapacitetsproblemer på DRs internet-servere. Som det fremgår af tabel 3 nedenfor er situationen nu i bedring. Eksempler på de tekniske problemer er omtalt i afsnit 3.b.

Tabel 3 Udviklingen i teknikklager

Udviklingen af tekniske henvendelser pr. halvår	1.halvår 2007	2.halvår 2007	1.halvår 2008	2.halvår 2008
TV:				
Mgl. eller mangelfulde undertekster	57	85	43	79
Udfald i billede eller lyd	36	57	37	32
Radio:				
Udfald i lyd eller tavshed	34	70	50	17
dr.dk				
NetTV On demand	94	240	221	129
NetTV Livestreaming	35	76	38	42
Windows-plattform (lukkede standarder)	intet opgivet	45	26	13
Andet	170	315	378	282
Henvendelser om tekniske fejl i alt:	426	933	793	594

Note: ALENE baseret på gennemgang af alle henvendelser via "klageknappen" på dr.dk.

Som led i "selvkontrollen" er der lavet en særlig gennemgang af de registrerede klager over DRs klagesystem. Den rummer bl.a. klager over alt for lange ventetider og over helt utilstrækkelige svar.

Det er ikke muligt at give et fuldstændigt overblik over kritik af klagebehandlingen, da over halvdelen af alle henvendelser kun går ind og ud hos redaktionerne og kun undtagelsesvis registreres i husets samlede journalsystem (ESDH). Nedenfor omtales altså kun "klage-klager", der er registreret i journalen (18) og andre der indgået via klageknappen (43).

Ca. to tredjedele af disse er klager over manglende svar og alt for lange ventetider. I 16 sager har der været svartider på mere end 8 uger. Den anden store gruppe - knap en tredjedel - mener ikke, at deres klage er blevet forstået eller finder svaret ufor-

skammet eller helt forkert. Fem af disse sager er blevet påklaget til lytternes og seernes redaktør (og er omtalt i afsnit 4.c.).

Tabel 4 Klager over klagesystemet

Organisation	Ventetid/ manglende svar	Utilfreds med indholdet	I alt	Heraf uafsluttede
DR Medier	15	4	19	3
DR Nyheder	14	3	17	9
DR Licens- og Programservice	1	6	7	0
DR Perspektiv	3	2	5	0
DR Aktualitet	3	1	4	2
DR Jylland	2	2	4	2
Øvrige	2	3	5	2
I alt	40	21	61	18

Note: ALENE baseret på gennemgang af alle henvendelser via "klageknappen" på dr.dk samt alle henvendelser fra DRs brugere, registreret i DRs journal (ESDH).

Gennemgangen i første halvår viste problemer i 89 sager - mod 61 i andet halvår.

3. Gennemgang af 22 klagetemaer

Klagetemaerne er udvalgt på basis af klager modtaget via *Kontakt DR* og de journaliserede klagebreve (jf. tabel 1) samt alle de henvendelser, lytternes og seernes redaktør i øvrigt har modtaget - eller fået kendskab til i årets løb. Der er således også sket til, om sager har været meget omtalte i web-debatter og på avisernes debatsider. Herunder trækker listen på rundspørger i huset og på månedsrapporter fra *DR Licens- og Programservice*.

Teksterne er udarbejdet i samarbejde med de relevante direktørområder. Afsnittene om "*konsekvens og opfølgning*" rummer således DRs konklusioner. Lytter- og seerredaktørens rolle har her været at samle materialet, sikre åbenhed og modgå søforklaringer og tendenser til skønmaleri.

a. Nye temaer

Blandt de hyppigst forekommende nye klagetemaer gennemgås nedenfor de 13, som har skabt mest blæst i halvåret. Det er altså ikke nødvendigvis de vigtigste eller mest

principielle - men det er dem, der har fået flest lyttere og seere til at reagere kritisk overfor DR.

OL - ingen live-streaming på dr.dk

Baggrund:

Generelt var der stor seer- og lyttilfredshed med den meget omfattende dækning af OL i Beijing på DR1, DR2, dr.dk, tekst-tv og på P3. I et par tilfælde var der imidlertid kritik. Fra starten af legene gav det således en jævn strøm af klager, at man ikke kunne følge OL-udsendelserne live på dr.dk. Den sædvanlige live-streaming af DR1 og DR2 omfattede ikke OL-transmissionerne. En del klagerne henviste til, at de efter indførelsen af medielicensen mente, at DR var forpligtet til at også at sende over internettet.

Svar på kritikken:

DR beklagede, at det ikke havde været økonomisk muligt også at sikre rettighederne til live-streaming via nettet.

Konsekvens og opfølgning:

DR Medier oplyser, at spørgsmålet om muligheden for live-streaming også vil indgå i de fremtidige rettighedsforhandlinger, men understreger, at det er et område, hvor det er umuligt at udstede garantier.

OL - afbrydelse af transmission fra dressur-finale

Baggrund:

DR2 sendte den 13. august *Grand Prix de Dressage*. Det danske hold klarede sig godt og lå til medalje. Da den sidste rytter - som kunne afgøre om Danmark fik sin første medalje eller ej - skulle til at gå på, afbrød DR2 transmissionen for at sende *Deadline 17.00*. Kommentatoren fortalte seerne, at de kunne følge den sidste del af konkurrencen på DR1. Det viste sig imidlertid ikke at være tilfældet, da man her valgte at følge en igangværende håndboldkamp. Det førte straks til en "seerstorm". Mange klagede over, at man afbrød en konkurrence, lige da det var allermost interessant for danskerne og at man ikke f.eks. udsatte *Deadline 10* minutter - endnu flere reagerede på, at de ikke som lovet kunne følge det sidste på DR1.

Svar på kritikken:

DR2s chefredaktion forsvarede deres valg med henvisning til, at en fortsættelse af transmissionen havde gjort mange *Deadline*-seere vrede. I modsætning til andre kanaler (heriblandt *DR1*) som ind imellem flytter nyhedsudsendelser på grund af sport og kongelige begivenheder, har *DR2* besluttet kun meget sjældent at flytte sine nyhedsudsendelser. *DR2* ønsker hermed at signalere, at nyhederne om verdens begivenheder har højeste prioritet.

DR beklagede imidlertid, at en intern fejl førte til den forkerte oplysning om dressurtransmissionens fortsættelse på *DR1*.

Konsekvens og opfølgning:

DR Medier vil søge at tage højde for situationen i planlægningen af lignende transmissioner, således at seernes oplysning så præcist som muligt om, hvor og hvornår der sendes fra de vigtige konkurrencer.

OL - synkronsvømning med De Sorte Spejdere

Baggrund:

De Sorte Spejdere (Anders Lund Madsen og Anders Breinholt) blev bedt om at kommentere finalen i synkronsvømning, der blev sendt lørdag formiddag den 23. august. Det førte i løbet af lørdag formiddag til endnu en "seerstorm" - med over 100 klager på kort tid.

Mange mente, at man krænkede seriøse sportsudøvere ved at gøre grin med deres sportsgren og deres indsats. De øvrige mente typisk, at det var dumt og useriøst. *DR* fik dog også et stort antal positive reaktioner på initiativet.

Svar på kritikken:

DR sendte over 350 timers seriøst tv fra *OL* og dertil kom den seriøse sportsdækning på nettet og i radioen. Men selv om det er sport, skal *DR* også løbende eksperimentere og teste nye måder at behandle stoffet på. Således valgte man at lade *De Sorte Spejdere* kommentere synkronsvømning. Med det populære par som kommentatorer satte *DR* samtidig ekstra fokus på en sportsgren, som ellers er lidt overset. Lederen af synkronsektionen under *Dansk Svømmeunion*, Sidsel Jørgensen, har da også støttet ideen og udtalt, at *De Sorte Spejdere* ifølge hendes vurdering kan være med til at få flere til at opsøge sporten.

DR beklagede overfor de seere, der fandt kommentarerne stødende, men understregede, at *DR* havde søgt at gøre opmærksom på, at det var satire.

Konsekvens og opfølgning:

Problemet var, at alt for mange seere ikke var klar over, at det var satire. De lukkede bare - intetanende - op for transmissionen en lørdag formiddag.

DRs konklusion er, at det i lignende tilfælde er det vigtigt at sikre væsentligt bedre information.

OL - for lidt fra Handicap OL

Baggrund:

DRs Programservice fik under *Handicap OL (De Paralympiske Lege)* løbende henvendelser, hvor seere kritiserede at dækningen var alt for beskednen. Der blev typisk efterlyst live-transmissioner og flere sendetimer.

Svar på kritikken:

I 2008 sendte *DR* mere, end nogensinde før fra *De Paralympiske Lege*. Dels i kraft af udvidede daglige sportsnyhedsudsendelser og dels ved at der efter legene blev sendt en 2½ timer lang temaaften, som samlede op på alt det bedste - især med fokus på danskerne. På dr.dk/sporten var der også rig lejlighed til at følge med i danskernes præstationer.

Det "almindelige" *OL* blev lavet på et lavere budget end tidligere, men derimod blev der skruet lidt op for dækningen af *De Paralympiske Lege* i forhold til tidligere.

Handicapidrætten er imidlertid svær at overskue for seere. Problemet er, at den er opdelt i et væld af klasser efter udøvernes handicap. Det betyder også, at der i hver disciplin uddeles flere medaljesæt. Udover økonomien spiller dette også ind i overvejelserne om dækningen.

Konsekvens og opfølgning:

Såfremt det økonomisk og rettighedsmæssigt er muligt er det også om fire år *DRs* hensigt at udvide den daglige sportsdækning med en dækning af *De Paralympiske Lege*.

Talent 2008 - kritik af DR for overhovedet at bruge konceptet

Baggrund:

Over 80 seere mente, at DR slet ikke burde have bragt *Talent 2008*, fordi konceptet var dårligt og ikke fandt de rigtige talenter.

Svar på kritikken:

I det typiske svar til klagerne skrev DR, at *Talent 2008* er et internationalt koncept i talentshow genren, men at der er gjort mange etiske overvejelser i forhold til DR's udgave af serien. Det hed bl.a.: *"I Talent 2008 kan tonen i programmerne - og af visse målgrupper - til tider opfattes som på grænsen mellem det acceptable og noget diskutabelt. Tilrettelæggerne og DR er bevidste om dette og foretager løbende de vurderinger, der skønnes nødvendige i forhold til indvindingen af dette nye grænseland."*

Konsekvens og opfølgning

Det er DR Mediers vurdering, at det store antal seere har taget programmerne til sig og accepteret den balance, der er valgt i tilrettelæggelsen. Kritikken har således ikke fået DR Medier til at ændre kurs med hensyn til *X Factor* og *Talent 2008*. Man fremhæver tværtimod, at DR sammen med sit danske produktionsselskab har fundet en helt igennem dansk – og DR'sk – måde at lave dem på, som engagerer danskerne i en fælles kulturoplevelse på tværs af alder, geografi og beskæftigelse.

Talent 2008 - kritik af dommerne

Baggrund:

Under *Talent 2008* var der over 100 henvendelser fra seere, der var kritiske overfor dommerne. Det var især dommernes stil og sprogbrug, som kritikerne fandt krænkende - og uegnet for børn.

Svar på kritikken:

DR's typiske svar på klagerne lød:

"Vi beklager, I følte jer stødt over dommernes sprogbrug. Vi synes, vi har sammensat et bredt funderet dommerpanel, der er kompetente inden for hver deres område, og som udtrykker sig på hver deres måde. Nogle gange udtrykker dommerne sig stærkt, og derfor lytter vi selvfølgelig til seernes kritik, og derfor holder vi også løbende evalueringer med dommerpanelet, bl.a. også om deres måde at udtrykke sig på."

Konsekvens og opfølgning:

Som i *X Factor* ligger det i konceptet for *Talent 2008*, at dommernes adfærd risikerer at støde nogle grupper af seere. Jf. ovenfor er det *DR Mediers* vurdering, at kritikken ikke bør føre til væsentlige kursændringer for de populære programmer.

***Talent 2008* - kritik af mandlig stripper**

Baggrund:

Det førte straks til en del klager, da man i udsendelsen den 15. august viste en scene med en mandlig stripper. Klagerne fandt det upassende midt i et familieprogram.

Svar på kritikken:

Det typiske svar til kritikerne lød: *"Vi beklager, I følte jer stødt over stripperens optræden. Vi har vurderet, at han godt kan være i programmet, da stemningen i hans optræden er mere munter end noget andet, men vi lytter selvfølgelig til jeres kritik."*

Konsekvens og opfølgning:

Seerreaktionerne har været diskuteret i efterkritikken, men vurderingen er taget inden udsendelsen og selv efter kritikken mener *DR Medier*, at stripperens optræden var holdbar og at censur i optrædener i alle tilfælde bør undgås i denne slags underholdningsprogrammer.

Kritik af spørgsmål og svar i *Hvem ved det?*

Baggrund:

I quizzen *Hvem ved det?* på *DR1* dyster to familier på viden. Men en del seere har kritiseret udsendelsen for at bygge på forkerte svar på de stillede spørgsmål.

Svar på kritikken:

Langt størstedelen af klagerne har bygget på misforståelser fra klagernes side, hvor de mener quizedtagerne har givet fejlagtige svar og derfor er uberettigede vindere. I ét tilfælde har seerne haft ret. I udsendelsen den 11. oktober 2008 vurderes et forkert svar som rigtigt.

Klagerne fik typisk dette svar: *"Du har fuldkommen ret i din anke om, at det var to tvillingebrødre og ikke to ulve, der ifølge sagnet grundlagde Rom. Det er en smutter, som selvfølgelig slet ikke bør forekomme i en quiz, og det beklager vi meget."*

Konsekvens og opfølgning:

DR Medier underrettede producenten, *Blu*, om det kritiske punkt i quizzen. Selvfølgelig må der slet ikke forekomme fejl i et quiz-program. Efterfølgende har producenten været ekstra opmærksom på spørgsmål og svar i quizzen, så der ikke sker flere fejl.

Interview i *Kontant* på DR1

Baggrund:

Det gav prompte over et halvt hundrede kritiske reaktioner, da det konfronterende interview i *Kontant* den 2. september fik en temmelig brat afslutning. Klagerne mente typisk, at gæsten - en forsikringsdirektør - ikke havde fået lov til at svare ordentligt på den rejste kritik.

Svar på kritikken:

Redaktionen havde allerede samme aften sit svar klar. Man udtrykte fuld forståelse for kritikken af programmets noget abrupte afslutning og fortsatte:

"Der var mange spørgsmål at besvare, og sagerne er komplicerede. Gæsten fik sådan set gjort de fleste af sine svar færdige, og hele forløbet var nøje drøftet igennem med ham, så intet var uforberedt. Men tiden løb fra os. Vi har kun 25 minutter i alt. Og da de minutter var gået, er vi ikke færdige med interviewet. Det får lov at køre lidt længere, men da vi er gået et minut over tid, bliver vi nødt til at afbryde og slutte programmet. Det er ærgerligt for jer, der ser på - for os og for gæsten. Vi beklager og forsøger at gøre det bedre næste gang."

Konsekvens og opfølgning:

For at belyse problemet med interview-stilen, blev det kritiserede program vist ved en senere fokusgruppe-test. Generelt mente de adspurgte, at studieværten var i sin gode ret til at styre og også afbryde gæsten, som bl.a. blev betegnet som en "tidshaler". Redaktionen konklusion var således, at mens nogle seere bliver provokeret på gæstens vegne (og klager over behandlingen) sidder der samtidig mange, der mener, det er ganske velfortjent, når værten er "kontant". Det forventer de faktisk af *DR*.

Redaktionen har skærpet indsatsen for at afvikle spørgsmål og svar på fair vis indenfor tidsrammen. Herunder prøver man at få besvaret nogle af de spørgsmål, udsendelsen rejser, i de bandede indslag, således at der er færre spørgsmål og dermed mindre tidspres i selve live-interviewet.

Sendetidspunkt for *Nissernes Ø*

Baggrund:

Alene via *Programservice* og klagefunktionen på dr.dk er der kommet over 100 kritiske henvendelser om årets to julekalendere for børn. De fleste klagede over sendetidspunktet for *Nissernes Ø* (sendt som julekalender første gang i 2003). Der var typisk småbørnsfamilier, der mente, at det var for sent for de små, når denne julekalender først startede kl. 19.30 på *DR1*. Julekalender-tilbuddet for de mindste - *Julefandango* på *DR1* kl. 17.30) mødte derimod primært kritik for indholdet.

Kritik:

DR har typisk svaret, at årets to julekalender-tilbud for børn netop var et forsøg på at give gode tilbud til alle: Tilbuddet for de større børn og familien var *Nissernes Ø* kl. 19.30 (med genudsendelse tidligt næste morgen og kl. 17.00 om eftermiddagen) og tilbuddet for de mindste var *Julefandango* kl. 17.30 (med genudsendelse i *Morgenhår* dagen efter). Med det to-delte tilbud sigtede *DR* netop efter at dække behovet hos så mange børn og familier som muligt, både store og små. Hvis børnene skal tidligere i seng end 19.30 kan man alligevel følge med i *Nissernes Ø* næste eftermiddag.

Konsekvens og opfølgning:

Den modtagne kritik indgår i *DR Mediers* planlægning af julen 2009.

***Spil Dansk Dagen* - vindersangen der ikke blev spillet**

Baggrund:

Forfatter Hans Kragh-Jacobsen skrev den 3. oktober et debatindlæg i *Politiken* om sin sang, "*Det land der rummer alle jordens farver*". Sangen vandt *Spil Dansk Dagens* sangtekstkonkurrence blandt 244 bidrag i marts 2008. Hans Kragh-Jacobsen beklage-

de, at hans sang (modsat de to andre konkurrencevindere) ikke skulle spilles i det radiotransmitterede fællessangsarrangement på selve dagen og kædede bl.a. beslutningen sammen med værdikampen i det danske samfund. Kritikken blev efterfølgende citeret i flere aviser. Det førte til snesevis af klager til DR.

Svar på kritikken:

Spil Dansk Dagen er et samarbejde mellem KODA og DR. Som noget nyt var årets konkurrence udvidet med en tekstkonkurrence. En jury sammensat af folk fra det danske musikliv, valgte her Hans Kragh-Jacobsens tekst blandt 244 bidrag på grund af bl.a. "sproglig veloplagthed, humor og en spids pen."

Det er traditionen at vinderne i de to kendte kategorier - *Årets danske sang* og *Årets danske børnesang* - opføres på P4 og P2 i en halvtimes live-udsendelse. Det var fra starten ikke DRs hensigt at også vinderen i den rene tekstkonkurrence skulle opføres live på *Spil Dansk Dagen*. Denne beslutning var imidlertid ikke blevet kommunikeret klart nok, hvorfor Kragh-Jacobsens havde fået den - forkerte - information af *Spil Dansk Dagens* sekretariat, at hans sang ville blive opført. *Spil Dansk Dagens* sekretariat har beklaget og undskyldt sin fejl - og givet sangskriveren en økonomisk kompensation.

DRs beslutning om ikke at opføre vindersangen fra tekst-konkurrencen i live-udsendelsen, var taget i forbindelse med planlægningen af live-sendingen. Da det foregik længe inden juryen traf sit valg, har beskyldninger om politisk censur af vinder teksten klart kunnet afvises.

Konsekvens og opfølgning:

Misforståelserne skyldes uklar kommunikation mellem DR og KODA. DR Medier Musik har taget skridt til at sikre, at det ikke gentager sig.

En coach i DR Kirken

Baggrunden:

DR har fået meget ros for gudstjenesterne i DR Kirken. Men i oktober kom der for første gang en større gruppe kritiske henvendelser. De 30 af dem blev modtaget via KLF Kirke og Medier - der ellers generelt har udtrykt stor anerkendelse af DR Kirken. Andre blev modtaget af redaktionen og i præstens telefontid efter programmet. Kritikken var rettet mod den indledning, som coachen Elrik Nørmo kom med i begyndelsen af hver af de fire gudstjenester i oktober - og som præsten senere tog op i sin prædiken.

De utilfredse mente typisk, at disse indslag var platte og provokerende - eller ligefrem sjofle og blasfemiske.

Svar på kritikken:

Indslagene blev under udsendelserne hver gang præsenteret således:

"Noget andet, der også er anderledes her i oktober, er, at coachen Elrik Nørmo hver gang giver sin vinkel på gudstjenestens tema. Og jeg vil lige sige, at Elrik Nørmo er så klog, at det næsten er for godt til at være sandt!"

Sagt med et smil var det netop et forsøg på at fortælle, at den platte Elrik Nørmo ikke var en virkelig person (bag figuren gemmer sig komikeren Anders Ørskov - cand. psyk. og teologikyndig).

De fleste af reaktionerne til DR gik imidlertid på, at indslagene med komikeren var et sjovt og spændende eksperiment. Flere fandt det direkte befriende, at se folk smile og grine i kirken og fandt, at det lige var, hvad folkekirken havde brug for. Især var der positive reaktioner fra yngre seere.

DR beklagede imidlertid, hvis nogen havde følt sig stødt over indslagene. Det var kommet bag på redaktionen, at forholdsvis mange ikke havde forstået, at den brov-tende Elrik Nørmo ikke var en virkelig person.

Konsekvens og opfølgning:

Erfaringerne har været diskuteret nøje. Konklusionen har her været, at DR Kirken fortsat skal kunne udfordre og overraske seerne med liturgiske eksperimenter, men at en mere pædagogisk præsentation i det konkrete tilfælde ville have modvirket en hel del af indvendingerne. Kritikken kunne i øvrigt ikke aflæses på seertallene.

MC's Fight Night

Baggrund:

Siden 2002 har DR2 sendt live fra finalen i MC's Fight Night. I år valgte man imidlertid kun at sende et uddrag fra denne dyst i improviseret rap. Det medførte over 100 klager fra folk, som ønskede at se hele finalen. Mange klager kom fra folk, der er tilknyttet en af to grupper på Facebook, som er lavet for atter at få finalen sendt live. Disse grupper har tilsammen ca. 5000 medlemmer.

Svar på kritikken:

DR beklagede, at man af økonomiske årsager havde været nødsaget til at stoppe med at sende live fra *MC's Fight Night*. Arrangementet var imidlertid meget dyrt og var blevet omfattet af DRs spareplan. *MC's Fight Night* havde i 2007 ca. 64.000 seere - ca. halvdelen af det normale seertal til en temalørdag på DR2.

Konsekvens og opfølgning:

En ny live-sending er ikke på budgettet for 2009. Reaktionen indgår i DRs overvejelser om den fremtidige dækning.

b. Gengangere

En række af de mest udbredte klageemner har været omtalt tidligere. De er blot nævnt nedenfor i kort form - med vægt på trenden. Alle disse ni "gengangere" var omtalt i forrige halvår. Eneste punkt der er udgået, er klager over ændringer i DAB-kanalerne.

Kritik af mangelfuld programinformation

Problemet er ikke blevet mindre. På radiosiden kritiseres især de meget summariske programoversigter for alle DAB-kanalerne og for P2. På tv-siden er problemet bl.a. uklare oplysninger om serier og deres forløb og sendetidspunkter - f.eks. vedr. *Det lille hus på prærien* på DR1 (der til manges vrede blev stoppet midt i serien og afløst af gamle afsnit). Mangelfulde oplysninger om programændringer er også et fast tema. (Emnet er tidligere omtalt 1.hv. 2005, 1.hv. 2006, 1.hv. 2007 og 1.hv. 2008).

Voldsomme effekter og manglende hensyn til børn i programlægningen

Problemet er fortsat betydeligt. Det gav f.eks. mange klager, da DR1 en søndag midt på dagen sendte et program om prostitution, der klart var uegnet for børn (DR beklagede senere). Der er fortsat klager over, at DR i eftermiddagstimerne sender ungdoms-tv med et indhold, som mange anser for helt uegnet for børn. Der er fortsat enkelte klager over voldsomme trailere, der placeres lige før eller efter børneudsendelser. Drama sendt kl. 20 har imidlertid kun givet meget få reaktioner. (Emnet er omtalt i alle rapporter siden 1.hv. 2005).

Genudsendelser

Den velkendte kritik af antallet af genudsendelser i primetime er uændret stærk og omfatter både *DR1* og *DR2* samt FM-kanalerne - primært *P1*. For *P1* ventes en ny sendeplan at reducere problemet i 2009 (Emnet er omtalt i alle rapporter siden 1.hv. 2005)

Problemer med at høre hvad der bliver sagt

Problemet er voksende - også for mange med almindelig hørelse. Udover kritik af DR-medarbejdere for at tale utydeligt, fremhæver mange den voksende brug af underlægningsmusik, der gør det svært at høre det talte. Mange anfører det som deres største problem som brugere af *DR*.

(Emnet er omtalt 2. hv. 2005, 1,hv. 2007, 2. hv. 2007, 1 hv. 2008)

Dårligt sprog

Sprogfejl er fortsat et af de områder, der giver mange kritiske henvendelser. Udover høreproblemerne (se ovenfor) er der også i det forløbne halvår kommet hundredevis af mails om sprogfejl. Forkert udtale er det største kritikpunkt - kun en lille del af klagerne omhandler upassende eller groft sprog. Nyheder på tekst-tv modtager dagligt klager over stave- og syntaksfejl.

(Emnet er omtalt i 1.hv. 2005 1. hv. 2007 og 1.hv. 2008)

Mangelfuld tekstning

Der er løbende klager over mangelfuld tekstning - herunder at *TV-Avisen 18.30* ikke som lovet er tekstet fuldt ud. Der var straks over 50 klager, da *Sagen genåbnet* den 30. oktober blev sendt på *DR2* helt uden tekster.

(Emnet er omtalt i 1.hv. 2006, 2.hv. 2006, 1.hv. 2007, 2.hv. 2007 og 1.hv. 2008)

Streaming af billeder og lyd på www.dr.dk

Der er et betydeligt - men nu klart faldende - antal klager over problemer med at se tv og høre radio via www.dr.dk. Via klagefunktionen på *Kontakt DR* er der i halvåret modtaget 232 klager - en tredjedel mindre end forrige halvår. Også problemerne for *Mac*- og *Linux*-brugere har været på retur. Blandt halvårets større klagepunkter har været tekniske problemer med *Update*.

DR vil i 2009 omlægge al streaming til *Flash* på en åben platform. Det skulle reducere problemerne yderligere.

(Emnet er omtalt i 1.hv. 2006, 2.hv. 2006, 1.hv. 2007, 2.hv. 2007, 1.hv. 2008)

Afviklingsproblemer for radio og tv

Generelt er klager over tekniske problemer i forbindelse med radio- og tv-afviklingen faldende i forhold til 2007. Men der er stadig et betydeligt antal fejl. Således var der også i 2. halvår en stribe eksempler på radioaviser, der måtte udgå eller blev sendt amputeret. Der var også mange henvendelser om sendeproblemer på DAB-kanalerne. På tv gik kritikken bl.a. på nyhedsudsendelser (bl.a. *Deadline* og *DR2 Udland*) der måtte stoppes p.gr.a. tekniske problemer. Og det gav protester, da *En skærsommer-nats drøm* blev brat afsluttet syv minutter før tid på *DR1* den 13. oktober. På tekst-tv har der været stor utilfredshed med, at aktiekurserne i lange perioder ikke har været opdaterede. (Emnet er omtalt i 1.hv. 2007, 2. hv. 2007 og 1.hv. 2008)

Mangelfulde playlister

Playlisterne kører fortsat meget ustabilt - og antallet af klager er uændret højt i andet halvår. Baggrunden er, at systemet trækker på tre forskellige data-kilder, hvilket har gjort det sårbart for både tekniske og menneskelige fejl. Der er imidlertid i november 2008 gennemført et opfølgings og fejlretningsforløb, hvor der er blevet samlet op på de indkomne klager samt rettet en række fejl. Det skulle kunne reducere antallet af klager markant i 2009.

(Emnet er omtalt 2.hv. 2006, 1.hv. 2007., 2.hv. 2007 og 1.hv. 2008)

Opfølgning vedr. *Pigekoret*

I rapporten for 1. halvår 2008 var der et par fejl og unøjagtigheder i omtalen af *Pigekoret*.

- Lyttertallene før og efter ændringen var ikke direkte sammenlignelige - der kan derfor ikke drages sikre konklusioner om ændringens effekt på lyttertallene.

- Vedr. korets ændrede placering var billedet mere komplekst end anført. Programmet *Koncert Nu* bringer ikke uddrag af optagelser med koret hver uge men jævnligt. Det er ikke nyt, at koret kan høres på *P2s* almindelige sendeflader, men det indgår nu i den faste musikrotation - pt. med 15 til 20 sange. På DAB-kanalen *P4 Danmark* er der imidlertid som anført en række nye muligheder for løbende at høre koret. Jeg har senest fået oplyst, at *Pigekoret* nu har en fast blok på 15 minutter én gang om ugen på *P4 Danmark*.

4. Klagebehandling

DRs klagesystem har to led - i det første led besvares klager som udgangspunkt af den ansvarlige redaktion eller afdeling. Eksempler på disse svar fremgår af gennemgangen af sager i afsnit 3.

Er det imidlertid en sag, der handler om god presseskik og/eller brud på *DRs Programetik*, er der to muligheder for at anke over en afvist klage.

De klagere, der selv har en retlig interesse (typisk fordi de selv er omtalt), kan indbringe sagen for *Pressenævnet*, såfremt deres kritik for brud på god presseskik er blevet afvist af *DR*.

Herudover har alle - altså også klagere uden retlig interesse - mulighed for at indbringe sagen for lytternes og seernes redaktør i *DR*. Efter behandling af sagen har redaktøren mulighed for at indstille til generaldirektøren, at *DRs* beslutning omgøres.

a. Klagevejledninger.

Når det gælder alle sager om brud på god presseskik og/eller *DRs Programetik*, skal klagerne oplyses om deres adgang til at klage videre - enten til *Pressenævnet* eller til

lytternes og seernes redaktør. Alle de klagesvar fra *DR*, der forsynes med klagevejledning, skal sendes i kopi til det centrale klagearkiv eller til lytter- og seerredaktøren.

En opgørelse for 2. halvår 2008 viser, at der er registreret ca. 90 direkte klagevejledninger til lytternes og seernes redaktør.

b. Pressenævnsager.

I andet halvår 2008 afsagde *Pressenævnet* kendelse i fire sager. Der blev udtalt kritik af *DR* i de tre:

Dokumentar om prostitution. Kendelse den 13. august. Ingen kritik af *DR*.

Den 19. maj 2008 sendte *DR1* dokumentaren *Prostitutionens bagmænd*. Udsendelsen beskriver, hvordan bagmænd tjener penge på at sælge kvinder til det københavnske prostitutionsmiljø, og hvordan bagmændene får forretningen til at syne lovlig.

En af de personer, udsendelsen udpegede som bagmand, klagede over udsendelsens oplysninger og over anvendelsen af skjulte optagelser. *DR* afviste kritikken.

I nævnets afgørelse hedder det bl.a.:

"Pressenævnet finder, at forholdene i prostitutionsmiljøet – herunder de enkelte personers rolle, har en sådan samfundsmæssig interesse, at det var berettiget at bruge skjult kamera til at indhente den nødvendige dokumentation. Nævnet har lagt vægt på, at oplysninger om blandt andre klagers rolle ikke synes at kunne komme frem uden anvendelse af skjult kamera."

Nævnet finder yderligere at *DR* har forelagt kritikken for klageren - og at man i tilstrækkeligt omfang har efterprøvet oplysningerne.

Derfor konkluderes det, at *DR* ikke har tilsidesat god presseskik.

Ringbo-sagen - klage fra Kbh. Kommune. Kendelse den 3. oktober. Kritik af *DR*.

Magasinet *21 Søndag* på *DR1* bragte den 10. februar 2008 et længere indslag om forholdene på *Ringbo* - et bosted for psykisk syge. Indslaget var bl.a. lavet på baggrund af optagelser med skjult kamera, der var foretaget over en periode på et halvt år af en journaliststuderende, der havde været ansat som vikar på bostedet. I indslaget blev det fremført, at de skjulte optagelser dokumenterede over- og fejlmedicinering. Københavns Kommune klagede over *DRs* brug af skjult kamera og over udokumenterede påstande. *DR* afviste kritikken.

I nævnets afgørelse hedder det bl.a.:

"I den foreliggende sag finder Pressenævnet, at uanset om det måtte være af almen interesse at afdække forholdene for psykisk syges medicinering, har brugen af optagelser foretaget med skjult kamera ikke været nødvendig for udsendelsens formål, og nævnet udtaler sin kritik heraf."

I begrundelsen for næsen lagde nævnet her vægt på, at der var et særligt hensyn at tage til de psykisk syge beboeres privatliv og fortsætter:

"Oplysninger og dokumentation for problemer med medicineringen fremgik i udsendelsen primært fra officielle tilsynsrapporter og udtalelser fra pårørende til beboere. Emnet kunne således have været belyst uden brug af skjult kamera over for psykisk syge og over for menigt personale uden ret til at ordinere medicin. Derudover blev der i udsendelsen påstået en systematisk overmedicinering af beboere - i strid med Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Udsendelsen i 21 Søndag dokumenterede ikke nogen systematisk overdosering. Pressenævnet kritiserer Danmarks Radio for denne udokumenterede påstand."

Ringbo-sagen - klage fra FOA. Kendelse den 3.oktober. Kritik af DR.

I samme sag havde også FOA klaget - som mandatar for fem medlemmer ansat på Ringbo. DR afviste kritikken.

De to sager blev behandlet sammen - og er begge omfattet af ovennævnte afgørelse fra nævnet.

Træhusgruppen. Kendelse den 3.oktober. Delvis kritik af DR.

Den 17. juni sendte magasinet *Kontant* på DR1 en udsendelse, som bl.a. havde en kritisk omtale af huse solgt af *Træhusgruppen* og dets svenske samarbejdspartner - *Västkuststugan*.

Træhusgruppen og dens direktør klagede over udsendelsen som mange fandt misvisende og unfair. Man forlangte derfor et genmæle. Også visningen af optagelser med skjult kamera fra en salgspræsentation blev påklaget. DR afviste kritikken.

I sin kendelse finder nævnet, at DR i fornødent omfang har medtaget klagerne kommentarer i udsendelsen. Man finder heller ikke, at der er bragt forkerte oplysninger, som klagerne har krav på genmæle overfor.

Nævnet tilføjer imidlertid:

"Da optagelserne med skjult kamera ikke med tilstrækkelig klarhed påviste, at sælgeren gav urigtige eller vildledende oplysninger under fremvisningen, finder Pressenævnet det uberettiget at anvende optagelserne med skjult kamera, og nævnet udtaler sin kritik af Danmarks Radio."

c. Klagesager for lytternes og seernes redaktør

Af de 16 ankesager, som er afsluttet i andet halvår, fik klagerne helt eller delvist medhold i de syv sager. I alt havde klageren en retlig interesse i seks af samtlige sager - og kunne altså også være gået til *Pressenævnet*. Det benyttede kun én af dem sig af efterfølgende. Nævnet har endnu ikke behandlet den sag.

Generaldirektøren har fulgt lytter- og seerredaktørens indstilling i alle 16 sager. Behandlingen af en klagesag om dokumentaren *Når lægen ved bedst* er sat i bero, da *Rigshospitalet* og den kritiserede læge har anlagt injuriersag mod tilrettelæggeren og DRs generaldirektør.

Skjult reklame for IT-firma. Afgørelse den 7. juli. Medhold.

En klager mente, at et indslag i *21 Søndag* den 18. maj om et digitaliseret privathjem, hvor alt blevet styret elektronisk, reelt var skjult reklame for det omtalte forældrepars private konsulentfirma, der netop havde indretning af fremtidens digitale hjem som specielt. Redaktionen svarede ikke på klagen.

Lytter- og seerredaktøren gav i sin indstilling klager helt ret og konkluderede: " *At der i indslaget i 21 Søndag var tale om et besøg i en kommerciel virksomheds "udstillingsvindue" burde være fremgået af indslaget, således at det stod klart for seerne, at der her var tale om et firma, der talte positivt om sine egne produkter. Denne konklusion bør omtales på relevante steder på programmets hjemmeside.*"

Det manglende svar blev påtalt overfor redaktionen.

Nøgenbillede på dr.dk/nyheder. Afgørelse den 7. juli. Klagen afvist.

En klager mente at DR brugte et blufærdighedskrænkende billede til illustrationen af en artikel på dr.dk med overskriften: "*Porno truer sikkerhed i virksomheder*". Redaktionen afviste kritikken og understregede, at de ikke fandt billedet hverken pornografisk eller krænkende. Klagen blev fastholdt.

I sin indstilling var lytter- og seerredaktøren på linje med redaktionen. Den unge kvinde var ganske vist nøgen - og bagdelen var synlig. Men der var intet over billedet, som efter dagens normer kunne anses for blufærdighedskrænkende.

Omtale af frimenighed i nyhedsindslag. Afgørelse den 18. juli. Medhold.

Lederen af en frimenighed klagede i marts måned - via klagefunktionen på *Kontakt DR* - over et indslag i *P4 Fyn* (med tilhørende web-artikel). Ved en fejl blev klagen fejlektspederet og forblev ubesvaret. Først efter en henvendelse til lytter- og seerredaktøren kom der i juni et afvisende svar fra redaktionen. Klager ankede straks. I sin indstilling konkluderede lytter- og seerredaktøren, at indslaget indeholdt to forkerte oplysninger, som begge stillede lederen i et dårligt lys. Derfor blev redaktionen pålagt at bringe en rettelse. Samtidig beklagede *DR* den alt for lange sagsbehandling.

Omtale af dom over familiemedlem til en kendt person. Afgørelse den 18. juli. Medhold.

En privatperson klagede over en omtale på dr.dk af en dom på et halvt års fængsel for vold, som i følge et andet medie var afsagt over en bror til en kendt debattør og politiker. Klageren mente, at det var urimeligt at nævne navnet og at kæde debattøren sammen med voldsdommen. Redaktionen imødekom delvist klager ved at fjerne navnet på broderen fra historien. Klagen blev imidlertid fastholdt på grund af den fortsatte sammenkædning og lette identifikation.

I sin indstilling gav lytter- og seerredaktøren klager medhold og henviste til reglerne i *DRs Programetik* om, hvornår der kan nævnes navne på dømte: *"Hvis sagen omhandler en ikke-offentlig person, der er idømt mindre en 1 års fængsel, vil nyhedsværdi og offentlighedens interesse aldrig veje tungest."*

Da den dømte i praksis var identificeret gennem omtalen, blev konklusionen, at det var forkert at bringe historien. Der var ikke belæg for at betragte den dømte som en offentlig person. Historien blev derefter fjernet fra dr.dk.

Billede af mammografi i TV-Avisen. Afgørelse den 11. september. Klage afvist.

TV-Avisen viste den 17. august et indslag om brystkræft. Heri indgik billeder af kvinder, der fik foretaget mammografi. Klager mente, det var en ydmygende særbehandling af kvinder. *TV-Avisen* afviste, at de pågældende billeder skulle være ydmygende og fandt det relevant af vise en undersøgelse af et kvindebryst i forbindelse med en historie om brystkræft. Klagen blev fastholdt.

I sin indstilling tilsluttede lytter- og seerredaktøren sig redaktionens vurdering og tilføjede: *"Det afgørende er, at historien er relevant, at de medvirkende har accepteret at blive filmet og at billederne ikke med rette kan hævdes at være blufærdighedskrænkende."*

Interview i Smagsdommerne. Klage fra medvirkende. Afgørelse den 18. september. Delvist medhold.

Ole Grünbaum deltog den 21. august i programmet *Smagsdommerne* i en debat med forfatteren og reklamemanden Knud Romer. Interviewet blev optaget først på dagen - men først sendt i udsendelsen kl. 23.00 på DR2. Umiddelbart efter interviewet forlangte Ole Grünbaum, at det ikke blev vist. Han henviste her til, at interviewet slet ikke svarede til det, der på forhånd var aftalt omkring hans medvirken. I flere mails til redaktionen samme eftermiddag gentog Ole Grünbaum sit krav, men blev afvist. Redaktionen mente ikke, at interviewet afveg så meget fra det aftalte, at det var nødvendigt at trække det tilbage.

Ole Grünbaum klagede herefter videre til lytternes og seernes redaktør. Grünbaum understregede her, at han kun med stor betænkelighed havde sagt ja til interviewet - og kun efter at Adrian Hughes havde forsikret ham om, at det drejede sig om en overordnet diskussion om at kultur-producenter betales dårligere og dårligere. Grünbaum følte sig på den baggrund ført bag lyset.

En gennemgang af korrespondancen forud for interviewet bekræftede, at det afveg meget fra det Grünbaum havde sagt ja til.

I forbindelse med anken drøftede redaktionen sagen igen. Redaktionens diskussion førte til et indslag i *Smagsdommerne* den 28. august, hvor studieværten i sit oplæg sagde:

"Sidste torsdag havde jeg besøg af forfatteren Ole Grünbaum, som i forlængelse af sin bog - "Den dag min fremtid forsvandt" - skulle fortælle om den manglende økonomiske støtte til trængte kunstnere. Og det kom - bl.a. på grund af mine spørgsmål - til at handle meget mere om Ole Grünbaums privatøkonomi end om kulturpolitik generelt. Det har mange seere skældt mig kraftigt ud over, så det vil jeg gerne hermed beklage. Det er nemlig et væsentligt problem for danske kunstnere og kulturproducenter som Ole Grünbaum - med sit personlige eksempel - har sat på dagsordenen."

Grünbaum havde yderligere fire kritikpunkter mod udsendelsen - herunder oplysninger om hans økonomi der indgik i et båndet oplæg til studiediskussionen. Disse fire kritikpunkter blev alle afvist. Den endelige konklusion lød:

"De fire supplerende klagepunkter bør som helhed afvises, selvom det var uheldigt, at replikskiftet omkring Ole Grünbaums tidligere ansættelser sluttede noget abrupt.

Vedr. hovedklagen er det kritisabelt, at redaktionen ikke levede op til de forsikringer, man på forhånd havde givet Ole Grünbaum omkring hans deltagelse. Og det er kritisabelt at man - stillet overfor den relevante kritik heraf - alene foreslog at optage et spot, hvor Grünbaum selv kunne protestere. I det opfølgende indslag den 28. august understregede studieværten imidlertid sin beklagelse over forløbet. I lyset af denne beklagelse bør sagen afsluttes med, at DR også direkte overfor Ole Grünbaum beklager forløbet."

Kritik af interview om den afgåede kulturminister. Afgørelse den 3. oktober. Klage afvist.

En klager gik i rette med et indslag i *Kulturnyt* på P2 den 9. september, hvor kultursociolog Peter Duelund blev bedt om at give sit bud på, hvilket eftermæle Brian Mikkelsen (K) ville få som kulturminister. Klager mente, at interviewet ikke burde fremstå som en ekspertvurdering, da Duelund havde løst en række store opgaver for ministeriet. Redaktionen henviste til, at de pågældende projekter var startet af Mikkelsens forgængere (fra hhv. S og R) og at Duelund havde leveret en saglig analyse af hvad Brian Mikkelsen havde forsøgt at gøre som minister. Klager ankede redaktionens afvisning.

I sin indstilling understregede lytter- og seerredaktøren, at de gange Duelund talte om hhv. "en succes" og "en sejr", var det hver gang i forhold til ministerens erklærede mål. Der var ikke noget i det pågældende syv minutter lange indslag, der var i modstrid med *DRs Programetik* og *DRs* journalistiske standarder.

Omtale af dyretransporter. Afgørelse den 3. oktober. Klage afvist.

En eksportvognmand klagede via sin advokat over en formulering i *TV-Avisen* den 12. september, hvor studieværten i oplægget til et indslag sagde: "*Vi skal til sagerne om ulovlige dyretransporter*".

Advokaten mente formuleringen var at sidestille med en domskonklusion og krævede derfor et dementi. Redaktionen afviste dette og skrev bl.a.:

"Da politiet har rejst sigtelser for lovovertrædelser, er det rimeligt at omtale disse forhold som ulovlige. Det fremgår i øvrigt meget tydeligt af indslaget, at statsadvokaturen er blevet bedt om at bedømme sagerne med henblik på mulighederne for en domfældelse."

Advokaten fastholdt herefter klagen.

I indstillingen fra lytternes og seernes redaktør kritiseres *TV-Avisens* begrundelse.

Man bør ikke omtale noget som ulovligt, blot fordi der er rejst sigtelse.

Alligevel afviste lytter- og seerredaktøren, at der var grundlag for genmæle. Han henviste her til den faktiske ordlyd af studieværtens samlede oplæg. Det lød:

"Vi skal til sagerne om ulovlige dyretransporter. Politiet sigter nu en række eksportører for overtrædelse af både straffeloven og dyreværnsloven. Eksportører af dyrene har tilsyneladende bildt myndighederne ind, at deres grise skulle køres langt kortere, end de rent faktisk blev. Men samtidig er der tvivl om, hvorvidt reglerne overhovedet er klare nok til, at sagen kan føre til en domfældelse."

I denne sammenhæng var det afgørende, at det samlede oplæg klart understregede, at der ikke var faldet dom og at sagens udfald var usikkert. Da dette fremgik klart og tydeligt, var der ikke grundlag for det forlangte dementi.

Klage over interview i Jersild Live. Afgørelse den 10. oktober. Klage afvist.

Jersild Live bragte den 18. september et interview med den fhv. bladinvestor Morten Lund i anledning af diskussionen om *Nyhedsavisens* lukning. En tidligere direktør for avisen klagede over interviewet, som han betegnede som mikrofonholderi. Specielt følte han sig personligt angrebet - og fandt det urimeligt at disse angreb kom til at stå ukommenterede. Redaktionen afviste kort kritikken. Herefter gik direktøren videre til lytternes og seernes redaktør.

I indstillingen til sagens afgørelse hedder det bl.a.:

*"- at man i den konkrete sammenhæng ikke gennemførte et meget skarpt og konfronterende interview har jeg ikke grundlag for at kritisere
- at Morten Lund undervejs rettede kritik mod bl.a. Morten Nissen Nielsen må ses som en del af en længere offentlig erklæringsstrid mellem de to, hvor de begge har haft gode muligheder for at komme offentligt til orde og hvor begge har anvendt en særdeles hård tone - at Morten Nissen Niensens synspunkt ikke blev gengivet i det omtalte interview, har jeg derfor heller ikke grundlag for at kritisere."*

Misvisende billeder fra Island. Afgørelse den 3. november. Medhold.

En stedkendt klager gik hårdt i rette med udsendelsen "*Jan i Island*", som DR2 sendte i to afsnit hhv. den 31. august og den 7. september. Programmet blev betegnet som "*grov fotografisk manipulation*". Redaktionen nøjedes med ganske kortfattet at meddele klager, at hans synspunkter ville indgå i efterkritikken. Klagen blev herefter fastholdt.

I sin indstilling kritiserede lytter- og seerredaktøren, at redaktionen ikke havde lavet en realitetsbehandling af en så alvorlig klage og fremhævede samtidig flere væsentlige fejl i udsendelsen. Herefter tog redaktionen sagen op igen - og fotograf, redigeringstekniker og redaktør gennemgik programmet grundigt. Redaktionen erkendte herefter, at programmets præmis ikke var klar. I programmet fortælles om en rute - men rent faktisk stammede billederne fra flere forskellige ruter. Specielt omkring et stort vandfald er fremstillingen forkert. Redaktionen beklagede nu og lovede at omredigere inden en eventuel genudsendelse.

På den baggrund lød lytter- og seerredaktørens konklusion:

"Der er en række vildledende oplysninger i udsendelsen. Redaktionen har under den fornyede klagebehandling erkendt problemet og lovet at omredigere programmet in-

den en event. genudsendelse. Jeg antager, at denne omredigering vil tage højde for den rejste kritik.

Tilbage er herefter, at DR beklager fejlene og at denne konklusion gøres offentligt tilgængelig relevante steder på www.dr.dk.

Det bør endelig indskærpes overfor redaktionen, at klager af denne karakter fremover skal besvares."

Interview med Peter Skaarup i TV-Avisen. Afgørelse den 4. november. Klage afvist.

Den 14. september bragte *TV-Avisen* en historie om to unge (en dansk pige og en mand fra Uganda), der i tre måneder flyttede til Sverige og arbejdede som hundepasere. Deres hensigt var at blive familiesammenført efter *EU*-reglerne. Efter historien blev *Dansk Folkepartis* Peter Skaarup interviewet m.h.p. at belyse om dansk udlændingelovgivning nu var sat ud af kraft.

En seer klagede over indslaget, som han fandt beskyldte de unge for noget ulovligt og fremstillede *EU*-reglerne som udemokratiske.

Redaktionen afviste kritikken under henvisning til, at indslaget var relevant og beskrev, hvorledes *Dansk Folkeparti* var i klemme mellem *EU* og sin støtte til regeringen.

Klager gik herefter videre med sagen til lytternes og seernes redaktør. I indstillingen til sagens afgørelse understreger han, at det unge par var helt indforstået med den vinkel der blev anlagt i indslaget.

Vedr. beskrivelsen af *EU*-reglerne hedder det bl.a.:

"Man kan selvfølgelig på den baggrund diskutere, om indslagets - og interviewets - snævre vinkling, er med til entydigt at beskrive EU-reglerne som noget fjernt og udemokratisk. Det er klart en overvejelse, der hører hjemme i redaktionens efterkritik og diskussion af kommende indslag.

Men der er ikke grundlag for at sige, at dette indslags vinkel eller studieværtens spørgsmål (under et live-interview på 2 min. og 30 sek.) var i modstrid med DRs journalistiske grundprincipper.

Peter Skaarup (DF) var i øvrigt ikke den eneste, der kommenterede den konkrete sag med det unge par. Lige forinden var der korte klip fra interviews med to forskellige EU-eksperter - professor i EU-ret på Københavns Universitet Peter Pagh og lektor i EU-ret på Syddansk Universitet Peter Starup. De kommenterede forholdet imellem EU og den danske udlændingelov og bekræftede begge EU-reglernes forrang."

På denne samlede baggrund blev klagen afvist. Der var ikke grundlag for at bringe korrektioner.

Indslag om arbejdsforhold i call-center. Afgørelse den 11. november. Delvist medhold.

Radioavisen på P4 bragte den 16. oktober kl. 7.00 et indslag, der beskrev, at mange unge bliver skuffede over arbejdsforholdene, når de tager job i danske call-centre i Spanien. En 17-årig fortalte i indslaget om sine egne erfaringer og *HK* bekræftede problemet. Det lykkedes imidlertid ikke at få en kommentar fra det firma, der var omtalt i indslaget. Derfor blev firmaets direktør citeret fra en avisartikel om sagen. Direktøren klagede til *DR* over fejl i indslaget og over, at han ikke havde fået mulighed for at kommentere.

Redaktionen afviste kritikken under henvisning til, at fejlen var ubetydelig (om pigen havde været ansat i 10 eller 30 dage) og at direktøren var blevet citeret.

Direktøren bad derefter lytternes og seernes redaktør vurdere sagen. I indstillingen herfra konkluderes det, at der ikke er begået fejl som nødvendiggør en rettelse i *Radioavisen*. Imidlertid blev det indstillet, at der blev offentliggjort en rettelse på *DR Nyheders Fejl og fakta*-site med dette indhold:

"Radioavisen på P4 bragte den 16. oktober kl. 7.00 en historie om et firma - Eurobooking - der i en artikel i Urban blev beskyldt for at lokke unge mennesker til at tage arbejde i Spanien. Radioavisen bragte et interview med en tidligere 17-årig ansat, men det lykkedes ikke at få en kommentar fra firmaet.

Eurobookings direktør, Martin Wenzell, kritiserer i en klage til DR, at Radioavisen (på basis af den 17-åriges forklaring) sagde, at hun "blev lokket" til at sige ja til jobbet i Spanien. Martin Wenzell oplyser, at den 17-åriges far havde set og godkendt ansættelseskontrakten og at lønnen var højere end den spanske mindsteløn.

DR beklager, at det ikke lykkedes at få en kommentar fra Eurobooking og at man fejlagtigt oplyste, at pigen havde været ansat i 30 dage. Der var kun tale om 10 dage."

Rettelsen blev bragt - men direktøren valgte desuagtet at klage videre til *Pressenævnet*.

TVA-indslag om omkostningerne ved at stå udenfor euroen. Afgørelse den 12. december. Delvist medhold.

Et indslag i *TV-Avisen* den 30. oktober byggede på beregninger over, hvor meget dyrere det nu blev for danskerne, fordi Danmark under finanskrisen ikke er med i euro-samarbejdet. Beregningen fra *Danske Bank* viste en merudgift på 1.050 kr. om måneden for en almindelig familie.

Indslaget fik mange til at reagere med kritik. De fandt indslaget var ensidigt og usagligt og slet ikke omtalte den store usikkerhed omkring forudsigelserne om rentespændet.

Redaktionen svarede, at man til fulde stod bag præmissen og hovedresultatet i indslaget omend man medgav, at et spørgsmål om det sandsynlige i et stort og langvarigt rentespænd havde klædt indslaget.

Fire af klagerne ankede herefter afslaget til lytternes og seernes redaktør.

I hans indstilling til sagens afgørelse hed det konkluderende:

"Det var uheldigt, at indslaget i en så omstridt sag slet ikke omtalte, hvorvidt der var udsigt til en varig eller blot en forbigående fordyrelse af almindelige danske familiers renteudgifter.

Der har siden finanskrisens start været mange andre indslag om Danmark og euroen og samlet har fremstillingen været nuanceret. Der er imidlertid grund til at markere, at det kritiserede indslag ikke var klart nok. Derfor opfordrer jeg til, at TV-Avisen på siden Fejl og fakta på www.dr.dk/nyheder bringer følgende:

Kritik af indslag om euroen

TV-Avisen bragte den 30. oktober et indslag om omkostningerne ved at stå udenfor euroen. Indslaget byggede på beregninger af, hvor meget dyrere det nu bliver for danskerne, fordi det danske renteniveau er blevet højere end eurozonens. Man slog i indslaget fast, at det drejede sig om flere tusinde kroner - og gennemgik ved hjælp af en økonom fra Danske Bank et hurtigt regnestykke for en typisk modelfamilie. Det viste en merudgift på 1.050 kr. om måneden efter skat ved at stå udenfor euroen.

Mange seere har efterfølgende kritiseret indslaget for at være ensidigt og usagligt. Efter at TV-Avisen i hovedsagen afviste kritikken, har DRs lytter- og seerredaktør behandlet sagen.

I den forbindelse har TV-Avisen redegjort for, at beregningerne var gennemgået grundigt med økonomien fra Danske Bank. I den beregnede udgift pr. måned indgik en merrente på hhv. bankgæld og realkreditgæld. Når der m.h.t. bankgælden (på to gange 100.000 kr.) blev brugt en større merrente (på over 3 procentpoint) skyldtes det, at der i følge banken i praksis nu var en så stor forskel på danske og tyske bankers udlånsrenter. Derfor blev bankgælden i eksemplet fordyret med 500 kr. pr. måned.

Modelfamiliens realkreditlån var et 1-årigt rentetilpasningslån på 1.000.000 kr. Her var regneforudsætningen, at renten på et lån af denne type var ca. et procentpoint højere, end hvis Danmark havde været med i euroen. Det førte til en fordyrelse på 550 kr. pr. måned.

I sin indstilling har lytternes og seernes redaktør kritiseret, at grundlaget for regnestykket ikke fremgik tydeligere. Det var især en afgørende mangel, at indslaget slet ikke rejste spørgsmålet om, hvorvidt renteforskellen bliver langvarig eller ej.

TV-Avisen har taget kritikken til efterretning."

DR2-temaaften om UFOer. Afgørelse den 22. december. Klage afvist.

DR2 bragte den 29. november en tema-aften om UFOer. Den blev mødt med voldsom kritik fra en del af det danske UFO-miljø. I en klage blev aftenen beskrevet som krænkende ethvert saglighedskriterie og som usaglig og tåbelig. Klager mener samtidig, at DR2s dækning tog stilling for den ene af de to (meget uenige) danske UFO-organisationer.

Redaktionen afviste kritikken og henviste til, at man havde sammensat en aften med danske og udenlandske bidrag og havde medvirkende med vidt forskellige opfattelser af fænomenet - herunder også nogle, der støttede klagerens vurdering.

Klageren ankede dette afslag.

I sin indstilling skrev lytternes og seernes redaktør at det efterlyste "udenjordiske" perspektiv indgik i udsendelsen, og at der ikke var noget i de redaktionelle valg, der var i modstrid med DRs forpligtelser. Derfor burde klagen afvises.

Klage over voldelige tegnefilm. Afgørelse den 22. december. Klagen afvist.

En småbørnsfar klagede i flere omgange over indholdet i mange af DRs udsendelser for børn. Han kritiserede, at børn skulle underholdes med voldelige tegnefilm med figurer som slår og sparker og råber i smerte.

I et af svarene skrev tegnefilms-redaktøren bl.a.:

"Vi køber og viser naturligvis ikke film på basis af deres voldelige indhold, men kamp og action er en naturlig del af både drenges og pigers leg og fiktion i næsten alle aldersgrupper, og i serier som 'Naruto' og 'Ninja Turtles' indgår kamp og dermed vold som en logisk og uundværlig del af historien. Samtidig skal det understreges, at disse to serier og andre i samme stil er tiltænkt børn over 6 år, som klart kan skelne mellem fiktion og virkelighed.

Men vi viser jo også masser af serier og film, der ikke er voldelige, og vi gør os stor umage med at blande udvalget, så der er noget for enhver."

Klageren ankede dette afslag.

I sin behandling konstaterede lytter- og seerredaktøren, at DR ikke har specifikke interne retningslinjer på området. Han bad derfor DR Medier om at forklare de hovedlinjer, de følger vedr. vold i børneprogrammer. I svaret fra DR Medier Børn og Unge (der styrer DRs programlægning på feltet) hedder det bl.a.:

"DRs børneprogrammer er rettet mod en meget bred målgruppe af børn. Vi arbejder med aldersgrupperne 3-6 år, 7-10 år og 11-14 år, tre grupper, der i mange tilfælde er meget forskellige. I både egenproduktioner og indkøb undgår vi enhver form for unø-

dige voldsscener, der kan virke ubehagelige eller skræmmende på seerne, men især fiktion kræver meget forskelligt indhold og virkemidler for at fænge de tre grupper. Vi betjener således ikke en stor, ensartet gruppe, men alle de typer børn, der findes. Vi arbejder med forskellige aldersmålgrupper, men også køn, typer, interesser osv. Egenproduktionen 'Trolspejlet' og den japanske tegnefilmserie 'Naruto' er begge rettet mod de 11-14-årige. Det ligger i begge programmets natur bl.a. at indeholde konflikter, som indebærer kamp og slagsmål. 'Trolspejlet' i forskellige spil og film, som omtales i klip, 'Naruto' i historien om den unge dreng og hans forsøg på at blive sin landsbys bedste kriger. 'Trolspejlet' redigeres med stor omhu, så vi på den ene side giver et reelt billede af de enkelte spil og dets eventuelle voldsomheder, men samtidig ikke bringer for voldsomme klip. 'Naruto' bringes i en amerikansk redigeret udgave, som er specielt beregnet for børn - den amerikanske version tager meget store hensyn til også børn under 11 år.

Hvad angår indkøb generelt skal det siges, at vi aldrig vælger en serie, fordi den er voldelig, men altid ud fra et sæt kvalitetskriterier, som f.eks. en god historie, troværdige og nuancerede personer, et logisk, stimulerende univers - eller noget af det, der falder ind under betegnelsen originalt. En god historie kræver dog en konflikt, og i visse historier bliver konflikten til kamp og slagsmål. Det finder vi i serier som Turtles, Naruto, Kim Possible o.a. Og i mængder af klassisk fiktion. Men vi ser også komisk vold hos f.eks. Tom & Jerry og Oggy og Kakkerlakkerne, serier, hvor volden er karikeret og overdrevet.

Opmærksomheden er dog stor på udvælgelsen af serier, og vi har således netop igangsat et projekt med DRs Medieforskning, hvor vi løbende giver et børne- og forældrepanel mulighed for at vurdere serier og enkeltfilm, der overvejes til visning."

Lytter- og seerredaktøren konkluderede, at han ikke havde grundlag for at foreslå en ændret DR-kurs i redigeringen på dette område. Dog anbefalede han, at problematikken blev taget op i forbindelse med den igangværende revision af DRs Programetik. Der er bl.a. brug for at vurdere, om DR skal give mere præcise oplysninger om, hvilke aldersgrupper de forskellige børneudsendelser egner sig for og er rettet imod. Det blev indstillet at afvise den konkrete klage.

Samlet klage over venstreorienteret bias. Afgørelse den 30. december. Klagen afvist.

Den samme klager har siden sommeren 2008 i over 100 mails klaget over venstreorienteret bias i DRs udsendelser. De afvisende svar fra redaktionerne er løbende blevet anket til lytternes og seernes redaktør og nye eksempler og kommentarer er føjet til. Af ressourcemæssige årsager og p.gr.a. det fælles omdrejningspunkt er alle klagerens henvendelser blevet behandlet i et samlet svar, der omfatter i alt 15 konkrete sager. I

alle sagerne ser klager DRs dækning som udtryk for en helt konsekvent og gennemført venstreorienteret bias. Rækken af emner omfatter et blogindlæg fra en studievært med kritik af prostitution, DRs deltagelse i "Sluk lyset"-kampagnen, et indslag om den stigende vandstand, "Miss Tørklæde"-initiativet, en omtale af FARC, en omtale af udlændingepolitikken som "stram", et indslag i *Orientering* om en indvandrer fra Polen, filmmagasinet *Premiere* på DR2, brugen af Bonnichsen som ekspert, et interview med en psykolog i *Radioavisen*, en omtale af unge i *Ungdomshuset*, et indslag om Søren Krarup og tørklæder, en kritisk dokumentar om te-produktion, hele konceptet for programmet "*Klima og miljø*" og DRs omfattende omtale af *Stern*-rapporten. Klageren er samtidig meget utilfreds med DRs klagebehandling.

Efter en gennemgang af de 15 sager lød indstillingen på en samlet afvisning:

"JRHs flittige mailstrøm er en udfordring for et klagesystem som DRs. Man kunne argumentere for, at det er nyttesløst at behandle klagestrømme af denne karakter, men jeg har desuagtet søgt at se på hver enkelt henvendelse som en mulig påvisning af en skævhed i DRs dækning. Efter gennemgangen er det imidlertid min konklusion, at der ikke er punkter, hvor man bør følge JRHs kritik."

.....